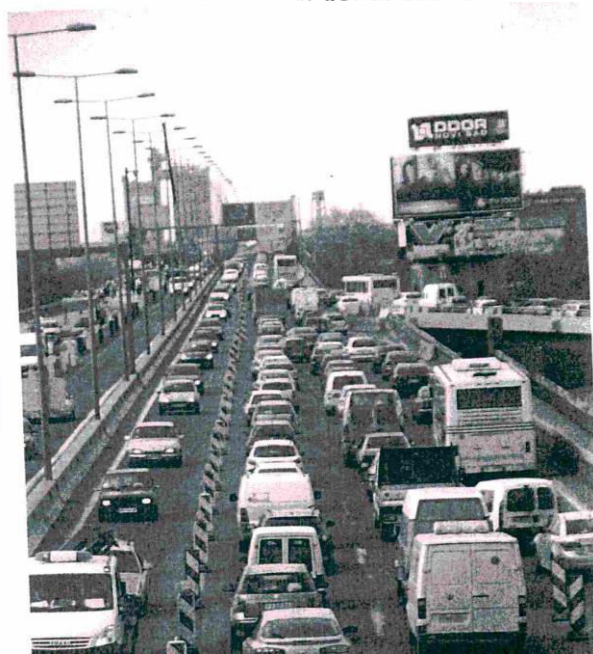

Погледајте слике и кажите шта видите на њима.
Зашто су често велике гужве у саобраћају?

Једно јутро у граду

Док идем на посао, у ауто слушам извештај о стању на путевима.
Сваког јутра се упозоравају возачи да прилагоде брзину условима на путу.

1. Већ пет дана пада киша.
2. Било је неколико мањих судара.
3. На мосту је саобраћај успорен јер се возила крећу једном траком.
4. На аутопуту Београд – Нови Сад саобраћај је отежан и успорен.
5. Радови ће данас бити завршени и неће бити већих застоја.

Када сам чуо да је на Газели гужва, решио сам да идем преко другог моста. То је пут којим такође често идем на посао. Нисам обратио пажњу на саобраћајне знаке јер знам тај пут напамет. Изненада, саобраћајац ми је дао знак да станем. Зауставио сам ауто и отворио прозор. Показао сам возачку и саобраћајну дозволу. Мислио сам да је то редовна контрола. Био сам изненађен кад ми је рекао да сам возио брже него што је дозвољено. Показао ми је руком саобраћајни знак: ограничење брзине – 30 км/ч.

Тог знака јуче није било. Почели су радови на путу због којих ће саобраћај бити успорен, објаснио ми је саобраћајац. Да сам видео знак, сигурно бих смањио брзину. Нажалост, морао сам да платим казну.

Формирала се дуга колона возила. Крени, стани, крени, стани... почео сам да се нервирам. Да сам пошао аутобусом, већ бих стигао на посао. Овако, закаснио сам више од пола сата. Док трају радови, користићу јавни превоз.

Одговорите:

1. Зашто је возач решио да иде другим путем?
2. Да ли је обратио пажњу на саобраћајне знаке?
3. Зашто је возач платио казну?
4. Да ли би смањио брзину да је знао за ову промену?
5. Како ће сутра ићи на посао?

1. Завршите реченице према тексту.

1. Кад је лоше време, возачи се упозоравају да
2. Колона возила се креће успорено због
3. Возач је показао саобраћајцу
4. Закаснио је на посао јер
5. Да је пошао аутобусом,

2.

Да си слушао вести,
знао би да је гужва
на мосту.

кондиционалне реченице

I Да + перфекат II потенцијал

Да си слушао вести, знао би да је гужва на мосту.
(али ниси слушао ... и ниси знао)

Да нисам прошао кроз црвено, не бих платио казну.
(али прошао сам ... и платио сам)

Да сам пошао на време, не бих закаснио.
(али нисам пошао ... и закаснио сам)

Од две реченице направите једну

Пример: Возач није знао за ограничење брзине. Возио је брзо.
Да је возач **знао** за ограничење брзине, **не би возио** брзо.

1. Падала је киша. Коловози су били клизави.
2. Возачи нису прилагодили брзину условима на путу. Било је много судара.
3. Возио је брзо. Платио је казну.
4. Радови на путу нису завршени на време. Било је застоја у саобраћају.
5. Није пошао аутобусом. Закаснио је на посао.
6. Видео је нови саобраћајни знак. Није платио казну.

Кажите

Прошли сте кроз црвено светло.
Закаснили сте на посао.
Ауто вам се покварио.

Шта би се десило да вас је видео саобраћајац?
Шта би било да је шеф то приметио?
Шта бисте радили да се то десило на аутопуту.

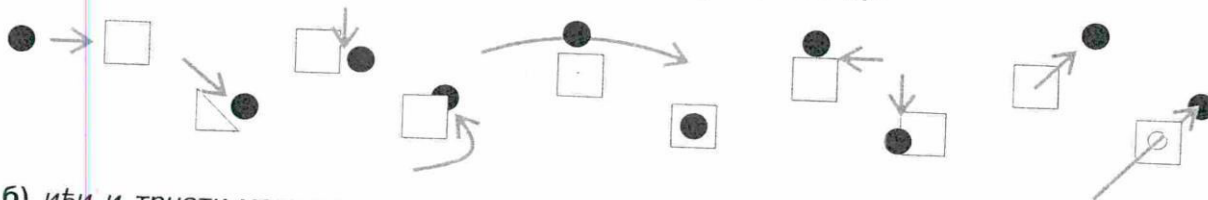
Идем у банку. А ти?

Идем с тобом до банке,
а после ћу ићи на факултет.

а) Повежите предлоге са симболима:

1. преко
2. кроз
3. према/ка
4. поред
5. низ
6. уз
7. у
8. на
9. из
10. за (иза)
11. до

- б) ићи и трчати могу се користити са свим предлозима
проћи / пролазити **поред; кроз**
прећи / прелазити **преко**
ући / улазити (најчешће) **у**
изаћи / излазити (најчешће) **из**

в) Опишите детаљно ваш пут од куће до посла / школе.
Користите глаголе и предлоге из вежбања б.

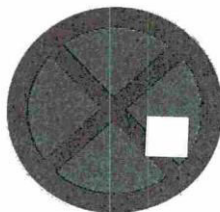
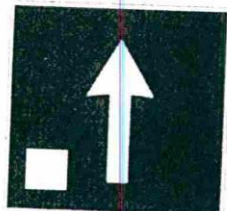
Кад изађем _____ куће

Опишите један ваш непријатан догађај у саобраћају
Кажите шта се десило, зашто, како сте се осећали.

Шта значе ови саобраћајни знаци?

Напишите одговарајући број испод сваког знака.

1. школа у близини
2. болница
3. једносмерна улица
4. забрањено паркирање
5. ограничење брзине
6. жута трака
7. резервисано за инвалиде

II Трагом Марка Пола

Када и како сте допутовали у Београд? Колико дуго сте путовали?
Да ли знате колико времена је потребно данас да се из Београда
авионом стигне до Шангаја?

Најпознатији путник свих времена је Марко Поло. Био је врло млад када је с оцем из Венеције кренуо на Пут свиле. Пошли су 1271. године и после четворогодишње путовања стигли су до Монголије.

Путовања *Трагом Марка Пола* привлаче све већи број путника у ова далека и мал позната подручја. Београђанин Константин Новаковић, млади историчар уметности велики је љубитељ путовања. Каже:

“Много волим да путујем. Не привлачи ме луксуз, куће, аутомобили... Желим да упознам друге народе и културе. Годинама сам желео да пођем на Пут свиле. Израчунао сам да ми је за то потребно око 4 месеца, али до последњег тренутка нисам знао све детаље путовања. Не волим много да планирам, поред тога, за већину земаља потребна је виза, а никад нисам сигуран да ли ћу је добити. Путовање ме је увек привлачило, али летење – не. Авионом пређете пут од једно града до другог, а шта је између, то не знате. Зато сам увек путовао копом, разним превозним средствима: возом, аутобусом, таксијем, понекад и аутостопом.

Пошао сам из Београда крајем маја, а вратио сам се 2. октобра преко Санкт Петербурга и Москве. Прошао сам кроз четрнаест земаља. У неким местима сам остајао дан, негде два или три. Никад нисам имао ништа унапред резервисано. Најчешће сам спавао у јефтиним хотелима, а неколико пута сам налазио приватни смештај преко интернета. Када се сада сетим свега што се дешавало на путу, вид да сам често имао среће. Пролазио сам кроз области у којима је политичка ситуација била нестабилна, сретао разне људе. Нисам се ничега бојао иако је билс неколико непријатних ситуација. Да сам се плашио, не бих пошао на тако далек п.

Одговорите на питања.

1. Колико је трајало путовање Марка Пола до Монголије?
2. Зашто Константин не планира детаљно своја путовања?
3. Зашто не воли путовање авионом?
4. Да ли је дуго остао у неком месту?
5. Да ли се некада плашио за себе?

Обратите пажњу на негативни облик

НИКО

*не зна
није знао
неће знаћи
не би знао*

презент
перфекат
футур
потенцијал

ко
шта
где
када
куда

неко
нешто
негде
некада
некуда

НИКО
НИШТА
НИГДЕ
НИКАДА
НИКУДА

Ставите реченице у негативни облик као у примеру

Пример: *Неко је резервисао карте за пут.
Нико није резервисао карте за пут.*

1. Некада смо путовали бродом.
2. Негде ће остати недељу дана.
3. Нешто се десило на путу.
4. Неко би могао да направи детаљан план.
5. Хоћемо некуда да путујемо овог лета.

Пронађите неке од ових речи у последњем пасусу текста *Трагом Марка Пола*

То су речи: _____, _____, _____, _____.

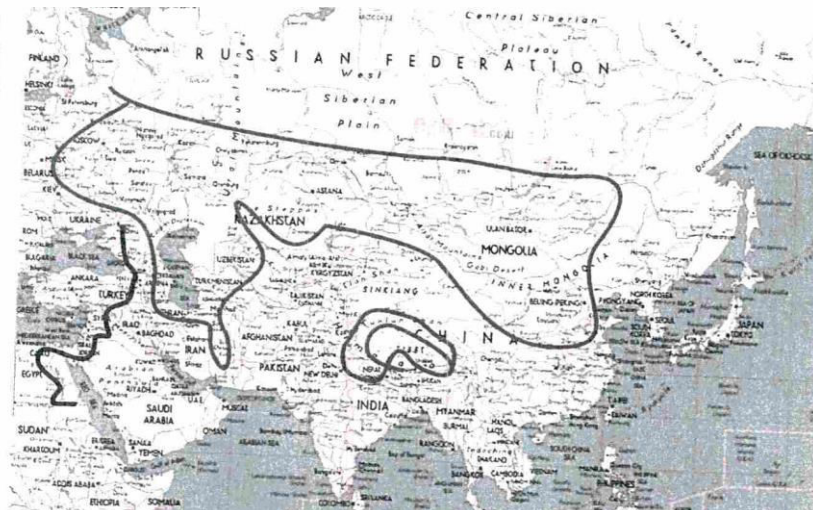
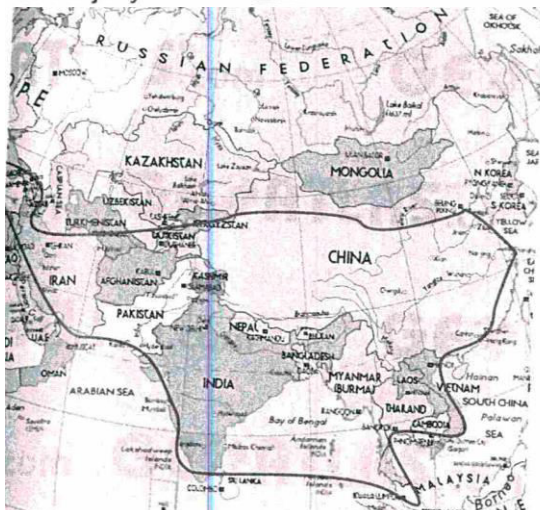
Одговорите негативно:

- Када сте ви ишли Путем свиле?
- Где је јутрос био застој у саобраћају?
- Куда путујете вечерас?
- Шта сте читали о Марку Полу?

неко / нико или нешто / ништа.

Нисам _____ рекао да путујем. неко / нико Купио је _____ за успомену. нешто / ништ
Нисам *никоме* рекао да путујем. Купио је *нешто* за успомену.

1. Никада нисам имао _____ унапред резервисано. *нешто / ништа*
2. Нисам се плашио _____, иако је било неколико непријатних ситуација. *нешто / ништ*
3. Видео сам _____ на аутобуској станици. *неко / нико*
4. Мислили смо да се _____ десило. *нешто / ништа*
5. _____ није рекао да је срео Ану. *неко / нико*
6. Није упознао _____. *неко / нико*

Моја путовања: 2007 – плаво / 2009 – црвено / 2010 – пинк

Погледајте карте и кажите:

- Куда је Константин путовао два пута?
- Када је био у Индији?
- Кроз које земље је пролазио на Путу свиле?

Користите предлоге: **од, до, кроз, преко**

- Шта мислите, која превозна средства је користио Марко Поло?
- Упоредите обе карте и реците: Одакле су кренули? Константин је путовао само копном, а Марко Поло?

а) Допуните реченице као у примеру

Пример: _____ у Венецију, _____ о својим путовањима. (М. Поло)
(не вратити се) (не причати)
Да се (М. Поло*) није вратио у Венецију, не би причао о својим путовањима.

1. _____ да путује сам, _____ на тако далек пут. (он)
(плашити се) (не поћи)
2. _____, _____ још неколико дана на мору. (ја)
(не разболети се) (остати)
3. _____ на време, _____ јефтиније карте. (они)
(сетити се) (купити)
4. _____ раније, _____ времена за кафе. (ми)
(срести се) (имати)
5. _____ тако много, _____ посао на време. (ти)
(не трудити се) (не завршити)
6. _____ са друговима, _____ да путује с њима. (она)
(договорити се) (моћи)

*Обратите пажњу на место СЕ у реченици:

- може – Да се **Марко Поло** није вратио у Венецију, не би причао о својим путовањима.
или – Да се није вратио у Венецију, **Марко Поло** не би причао о својим путовањима.
– Да си се јавио на време, ишли бисмо заједно на посао.

Повежите делове реченица:

Не бих закаснио на аутобус
Било би боље
Да је наш тим победио јуче,
Да си рекао да ћеш доћи код мене,
Већ бисмо стигли у Лондон
Да си ме питао,
Да је знала шта се десило,

освојио би прво место.
да те нисам чекао.
не бих отишла у град.
не би била љута на нас.
▲ да смо јуче остали код куће.
да авион није каснио.
рекао бих ти шта мислим о томе.

Гледате ли ТВ емисије о путовањима?
Које земље вас привлаче?
Јесте ли ви некад писали о својим путовањима?
Шта мислите о путовању аутостопом?

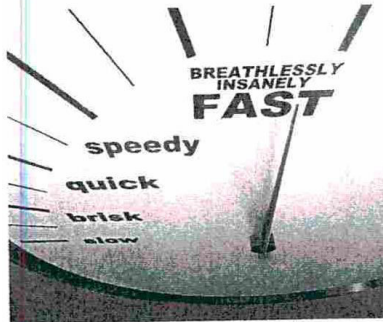
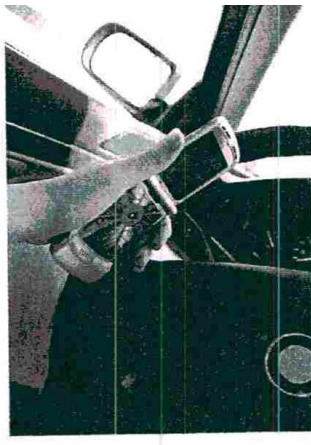
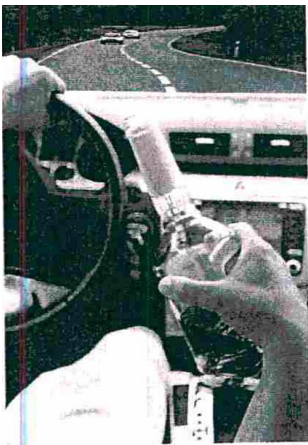
Свуда поћи, својој кући доћи

авионски / ваздушни друмски водени железнички

Који је најчешћи вид саобраћаја у свету?
Који је најскупљи / најјефтинији / најбржи / најповољнији?
Који ви најчешће користите?

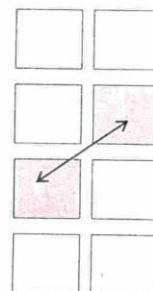
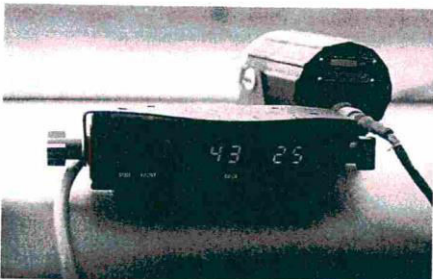
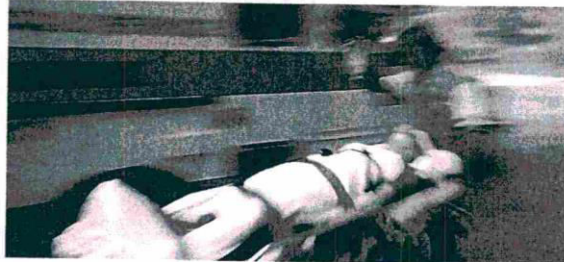
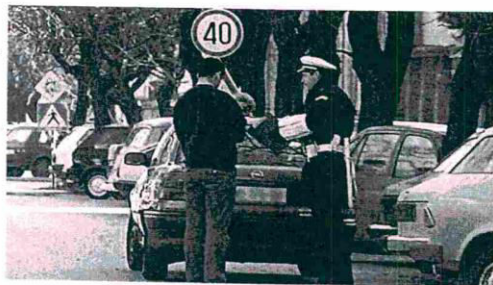
Опишите саобраћај у свом месту.

На сликама су најчешћи саобраћајни прекршаји возача. Наведите их.

- Који су, по вашем мишљењу, најопаснији?
- Који вас највише нервира?
- Које прекршаје ви најчешће правите?

Повежите по две слике као у примеру: Ово је пешачка зона, нема аутомобила.

Рад у пару

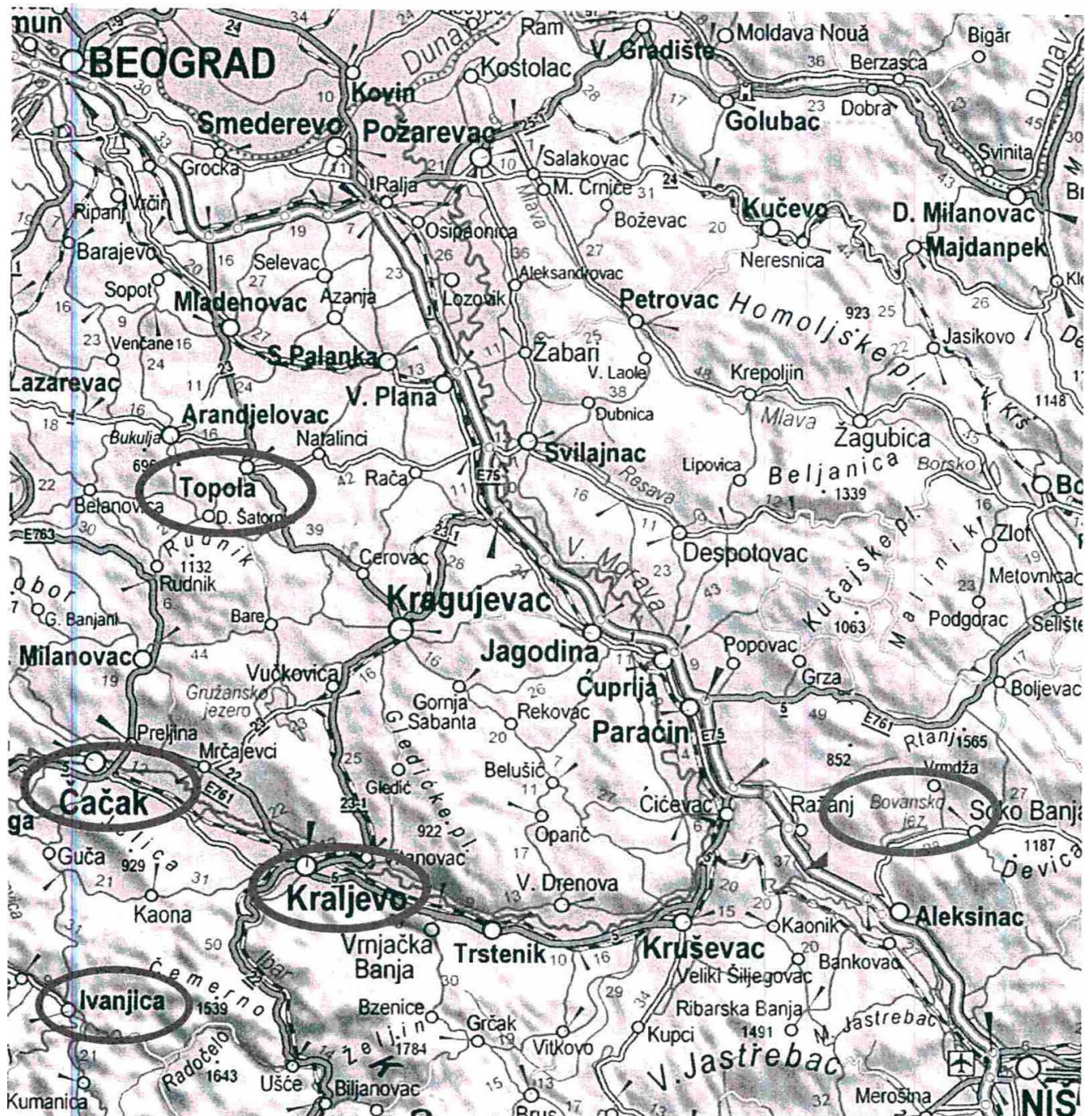
Са колегом из групе планирајте пут колима:

- а) Врњачка бања
- б) Топола
- в) Бованско језеро

Пронађите најбржи и најсигурнији пут.

Користите глаголе: **ићи, прећи, скренути, продужити**
и предлоге: **у, од, до, кроз, преко, према / ка**

Пример: Путujemo у Ивањицу. Кренућемо из Београда према Љигу.
Пошто су код Чачка радови на путу, најбоље је да скренемо
ка Краљеви и продужимо до Ивањице.

- б) Опишите свој пут до Београда: одакле сте кренули, како, колико је трајало путовање, да ли је било проблема на путу?

Да ли знате?

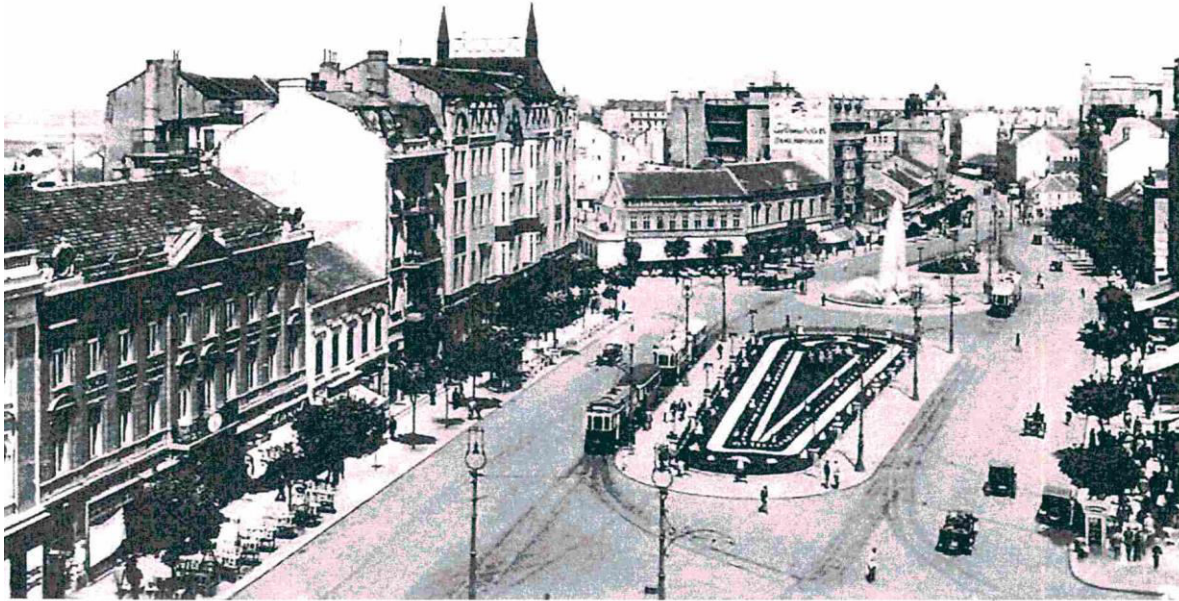
Прочитајте следеће текстове. Подвуците речи које не разумете. Разговарајте о њима са колегама из групе и покушајте да нађете право значење.

1. Први трамвај у Београду с коњском вучом кренуо је 14. октобра 1892. године од Славије до Калемегдана преко Теразија.

Први електрични трамвај град је добио већ следеће, 1893. године.

- Како се данас возимо градским улицама?
- Шта мислите како ћемо се возити кроз десетак година?
- Која превозна средства су, по вашем мишљењу, најбоља за велике градове?

Београд. Теразија
Belgrade. La place Terazia

Упоредите ове две слике: шта је остало исто, шта се променило?
Гужве су данас велики проблем у саобраћају. Имате ли решење за овај проблем?
Шта би, по вашем мишљењу, требало урадити да се гужве смање?

ДВОСТРУКА НЕГАЦИЈА

Негативне заменице увек се употребљавају с негативним глаголом:

Ништа

Ништа нисам рекао.

Нико

Нико није звао.

Ниједан, –дна, –о

Не свиђа ми се ниједна слика у овој књизи.

Никакав, –ква, –о

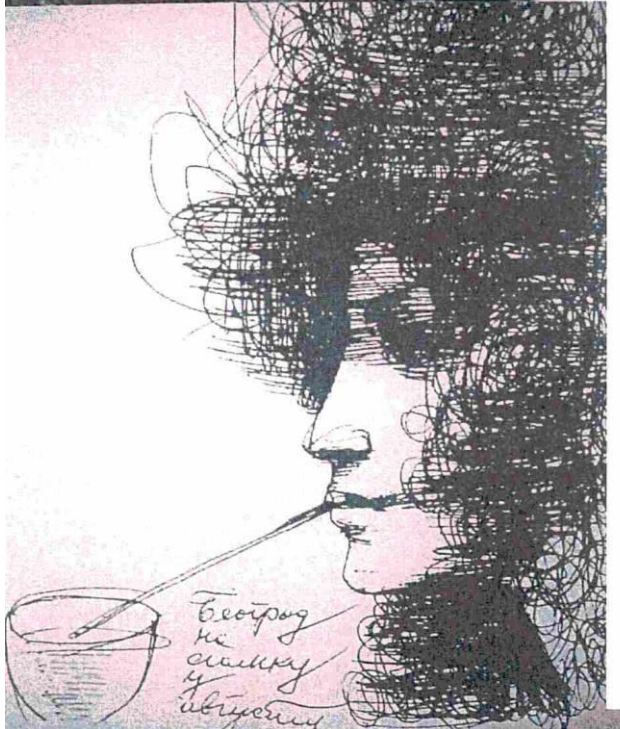
Нисам имао никакве проблеме на путу.

Свет више нема тајни

„Писац Момо Капор волео је путовања. Као младић је често путовао аутостопом. Касније је пловио обалама Медитерана, стигао до Њујорка и топлих мора Далеког истока, али се увек враћао својој земљи и њеним лепотама.

Писао је путописе о пределима, људима које је сретао и догађајима са тих путовања. Понекад се питао да ли то што пише уопште има смисла: „Писати данас путопис – то је бесмислено! Нема града на планети, ни предела, ни реке ни мора о којима већ није снимљена нека телевизијска емисија. Шта још рећи о њима што већ није видео гледалац у најудаљенијем селу. Свет више нема тајни. Ипак, путујемо и сакупљамо његова чуда док нас још служе вид, ноге и радозналост.”

Саобраћај

Опишите саобраћај у свом граду. Који су највећи проблеми (гужва, велики број возила, уске улице, мало места за паркинг, скупе карте...)?

Како бисте решили те проблеме (високе казне за грешке возача и пешака, нова паркинг места или гараже, забранили бисте саобраћај у центру града...)?

КОНДИЦИОНАЛНЕ РЕЧЕНИЦЕ – прошли услов

Кондиционалне реченице за прошлост означавају радњу или ситуацију која се само замишља, а није се догодила.

Модел 1:

Да сам видео знак, сигурно бих смањио брзину.

Да је кренуо на време, не би закаснио.

Да + ПЕРФЕКАТ, ПОТЕНЦИЈАЛ --> ПОТЕНЦИЈАЛ + (да + ПЕРФЕКАТ)

Да [сам видео знак], [смањио бих брзину] --> [Смањио бих брзину] [да сам видео знак]

Модел 2 са глаголским допунама:

Да је знала да ће закаснити, јавила би се.

Да је видео да је коловоз клизав, возио би спорије.

Да је чуо да су о њему лоше говорили, не би се са њима више дружио.

Да + ПЕРФЕКАТ [доп. глагола] ПОТЕНЦИЈАЛ --> ПОТЕНЦИЈАЛ + [да+перфекат+доп. глагола]

Да је знала [да ће закаснити], јавила би се. --> Јавила би се [да је знала да ће закаснити]